

מסורת הש"ס

(א) קדושין סב, (ג) וְנָעִיל יִד: וְתִינָן, (ג) וְקִדּוּשִׁין פ"ג (ה"א), (ד) שִׁיךְ לַמַּתְנִי לִקְמָן ע"כ, (ס) שִׁיךְ לַמַּתְנִי לִקְמָן לֹא ע"כ, (ז) וְשִׁיךְ לַע"כ,]

»

גליון הש"ס

בחר"ן (ר"ה) בעמוד הקודם) הבא שאני בלומ"ה וכו'. ע"י נהר"ן קדושין דף ל"א ע"כ:

»

פירוש הרא"ש

ואמר לה באחת התקדיש' לי היום ובאחת התקדיש' לי לאחר שאגרשך. חט אמר לאשמו התקדיש' לי בפרוטה זו לאחר שאגרשך פשיטא דלא מהני כיון דהשתא לאו גזת תפיסת קידושין היא אלא נאשה פשיטא דהשתא גזת תפיסת קידושין היא מיעיף ליה מניד דהוה אנטושת דמתני דמתני כהו לאחר שפיטס יחזור ויקדש: מאי קא בודריתו פדאן הוא לפדאן אחרים. פדאן הוא יכול להתנות לנשפוט ויהיו גרשותו שיחזרו ויקדשו אבל פדאוס אחרים אין בידו להתנות על מה שיד אחרים ואשה כחברים דמא דלאהר הנידושין אינה כגרשות להתקדש לו אלא מדעתה וגם הוא אינו גרשותה שמתקדש לו בעל כרחו הלכך אע"כ שנתנו שניטס בשעת מסירת קידושין לא חילל שנת אחר הקידושין: מתני' מותר ביושבי יבשה. אומס שאינם רגילין לירד ציט: שיוירי הים בכלל יושבי יבשה. שסופס לירד ליבשה: לא באלו ההולכים מעכו ליפו. גרמא מפרש איהכא קאי: הא מיוירי הים אמור ולא באלו ההולכים מעכו ליפו. דמשום דרך מועט לא מיקרו יורדי הים שיוירי הים וְנָחְלוּ כֻלָּם יוֹשְׁבֵי יִבְשָׁה: לא באלו ההולכים מעכו ליפו בלבד. דכֻלָּם יורדי הים הם ליאמר וגם יושבי יבשה מיקרו:

רש"י

תפשוט דבעי רב הושעיא וכו' ה"ג דהוו קידושי.

לה לאחר שאגרשך שיטמה מרשותו שמתקדש היינו דומיא לאחר שנקלצו שיואלצין מרשות הקדש דמגרשך להו פדייה: **פדאן הוא.** המקדיש קודם שנקלצו חוזרות וקדושות לאחר שנקלצו דהואיל והוא הקדישן אע"ג

דחור ופדאן חוזרות וקדושות לאחר

שנקלצו: **פדאוס אחרים.** קודם שנקלצו אין חוזרות וקדושות לאחר שנקלצו. ואשה שקנתה עממה בגט מדעת עממה אין חלין עליה קדושין דכפדאוא אחרים דמיא דאין חוזרות וקדושו' לגבי אשה נמי אינה מקודשת: **מתני' הנודר.** שלא יהנה מיוירי הים מותר ליהנות מיושבי היבשה והנודר מליהנות מיושבי היבשה אסור ליהנות מיוירי הים שהן נמי מיושבי היבשה הן שסופן לנאח. ומה שאמר יורדי הים ככלל יושבי היבשה לא כאלו יורדי הים ההולכים מעכו ליפו שאין ציינים אלא מהלך יום אחד ובאין מהרה ליבשה דהוו ככלל יושבי היבשה: **גמ' חד מסני ארישא.** לא כאלו וכו' ולא כאלו יורדי הים אסור: ההולכים

איקא חד מתני ארישא וחד הנודר מיוירי הים מותר ביושבי יבשה **חד מתני ארישא** מתני הכי ההולכים

הכי דלמר במתני' שיכול להקדיש נטיעות הללו לאחר שיפדו וחיילא קדושה עלייהו אע"ג דלא אקדישיניהו אחר פדיון ה"ג חיילי קדושי

כי אמר לאחר שאגרשך אע"פ שאחר שגירשה לא חזר וקדשה: לא שנו אלא שפדאס הוא. דכיון דפדאס הוא ולעולם לא ילאו נטיעות הללו מרשות הקדש או מרשותו דין הוא שיהו חוזרות וקדושות אבל פדאוס אחרים אפי' הכניסום אחר כן לרשותו אין חוזרות וקדושות לפי שמיד שפדאוס אחרים נסתלק רשות בעלים הראשונים מהן וכיון דההיא שעתא ח"א להקדש שיחול עליהן בחר שעתא נמי כשהכניסום אחרים לרשותו לא חיייל: **ואשה נמי כפדאוא אחרים דמיא.** לפי שמיד שנתגרשה יוצאת מרשות הבעל לרשותה ואין קידושין חלין עליה. וק"ל אדרבה אשה לפדאן הוא דמיא שכשם שנטיעות הללו לאי שאינן יוצאות מרשות הקדש או מרשותו מני לאקדושיניהו לאחר שיפדו כך אשה זו כיון שאינה יוצאה מרשות הבעל או מרשות בעלה גדין הוא שמהא יכולה להתקדש מעמה אפילו לאחר שנתגרש ויחא לי דאי מציא אשה לקדש עממה לאיש ה"ג דהויא היא דומיא דמקדיש נטיעות ממס אלא כיון שהתורה אמרה כי יקח איש אשה [דברים כד]

ולא אמרה כי תלקח אשה לאיש לא כל הימנה שתכניס עממה לרשות הבעל ומש"ה אמרי' צפ"ק דקידושין (דף ה:) דאי אמרה היא הריני מאורסת כך אין דדבריה ממש אלא מכיון שהיא מסכמת לקדושי האיש היא מצטלת דעתה ורזונה ומשוי נפשה אלא הבעל כדבר של הפקר והבעל מכניסה לרשותו הלכך אין אנו דנין צקדושין מנר האשה אלא מנר הבעל וגבי בעל כפדאוא אחרים דמיא דצקידושין הראשונים היא ברשותו ולאחר גרושין יוצאה מרשותו ומש"ה לא מצינן למיפשט גבי קדושין דחיילו מפדאן הוא דלא דמיין וכדכתיבנא ומפדאוס אחרים נמי לא מצינן למפשט דלא חיילי משום דלא דמי נמי לגמרי דהא הכא האשה ג"כ מכנסת עממה לרשותו במקאת ואיכא לדמויי לפדאן הוא והיינו דלינא למפשטא מהא כלל כנ"ל. והרשב"א ז"ל כתב דנהי דבעיין לא דאשפיטא הכא אפי"ה איכא למיפשטא מדלמר דכחוצות צפרק אע"פ (דף קט:) וצפרק בחרא דמכילתין (דף פו.) נמי אית דלמרי הא לא דמיא אלא לאומר לחבירו שדה זו שאני מוכר לך לכשאקחנה ממך תקדוש דקדשה וטעמא משום דכיון דבידו להקדישה עכשיו אע"פ שיבא זמן שלא יהא רשות בידו צרך יכול עתה הוא להקדישה לכשיהיה הרשות בידו ה"ג גבי אשה הואיל והוא יכול לקדשה עכשיו יכול הוא לקדשה ג"כ לאחר זמן וכ"ת א"כ אמאי לא פשטינן לה מהתם י"ל דהאי רבי חילא הוא דקאמר לה מסברא דנפשיה ורבי ירמיה לא ידע לה ומש"ה מצביא ליה דלא מני למיפשטא ממחמתין וממחנתא וכן נראה דעת הרמב"ם ז"ל שכתב דמקודשת משמע דפשיט ליה מההיא הלכך כי אמר הכא דפדאוס אחרים אין חוזרות ומתקדשות אם התנה בשעת ההקדש שיחול עליו אם תבא ליד אחר ויקחנה ממנו מהני אבל כל היכא דלא אחני אפילו צאה לידו אח"כ אינה קדושה כיון דאפסקה אחר אלו דבריו ז"ל. ואינם נוחים אללי דשאני התם דברבי חילא שצידו להקדישה עכשיו וכיון שצידו להקדישה עכשיו יכול הוא ג"כ להקדישה לאחר זמן לפי שאותו הקדש עצמו שהוא מקדיש לאחר זמן אף מעכשיו הוא יכול להקדישה משא"כ בנטיעות וצקדושי אשה שאתה קדושה שניה אי אפשר לה שתחול עכשיו שכיון שהוא מתפיס בהן קדושה ראשונה אי אפשר לאותה קדושה שניה לחול עכשיו וכיון שכן איכא למימר דלאחר שעה נמי דהיינו לאחר פדייה וגירושין לא חיילא כנ"ל: **מתני' מוסר ציושבי היבשה.** באתון שאין רגילין להיות יורדי הים באניות: **מיושבי יבשה אסור ציורדי הים.** אפי' הם עכשיו ציט שסופן לעלות ליבשה כדמפרש טעמא בגמרא: **ולא כאלו ההולכים מעכו ליפו.** מפרש בגמרא היכא קאי: (א) **אסור אף בסומין.** דכי קאמר מרואי חמה לא שיהו הם רואים החמה קאמר דא"כ הל"ל מן הרואין בלחוד שהרי כל הרואין הם רואין ג"כ החמה אלא ודאי מדמדכר חמה שהחמה רואה אותם קאמר ולאפוקי דגיס ועוצרין נמכוון כדאיתא בגמרא [ע"כ]: **אסור צקרחין ובצעלי שיבות.** אסור צקרחין אע"פ שאין להן שער ובצעלי שיבות ואע"פ ששערן לנן: **שאין נקראים שחורי הראש אלא אנשים.** בגמרא [שם] מפרש טעמא: מן היולדים. שגולדים כבר: **מוסר צגולדין.** צעמידין להוולד: **מסיר אף צילודים.** ופרטינן בגמרא [שם] וכ"ש צגולדין א"כ אמאן קאסר: (א) **אסור צישראל ואסור צגוטיס.** צישראל וכותים מצווין על השבת ומקיימין אותו הלכך שפיר מיקרו שובתים שבתות: **מאולבי השום.** מתקנות עזרא הוא לאכול שום בצלי שבת לפי שהשום מרבה את הזרע ועונת ת"ח מע"ש לע"ש: **ואסור צגוטיס.** דאיניהו נמי אוכלי שום בערבי שבתות: **מעולי ירושלים אסור צישראל.** דמצווין לעלות ועולינן: **ומוסר צגוטיס.** דנהי דמצווין אינם עולים: **גמ' חד סני לה ארישא.** להא דמתן לא כאלו ההולכים מעכו ליפו דס"ל דארישא קאי ולקולא: (א) דהלן **יושבי יבשה** ניגה. משום ההוא פורתא דהיינו מעכו ליפו שהן קרובין זה לזה לא מיקרו יורדי הים: **וחד סני לה אסיפא.** ולחומרא דאפי' מי שדרכו לפרש ככלל יושבי יבשה וכן נמי אפילו ההולכים מעכו ליפו ככלל יורדי הים מדלא פירש מידי ארישא. וקיי"ל כמאן דמתני לה אסיפא לחומרא. וכתב הרשב"א ז"ל דמסתברא דאינו אסור ככל מי שירד פעם אחת מעכו ליפו אלא צמי שרגיל לירד שם תדיר אי נמי צמי שהיה יורד בשעת נדרו מעכו ליפו. וצירושלמי [פ"ג ה"ן]

איבעיא להו הנודר מיוירי הים לאחר שלשים יום וקודם שלשים יום נעשו יושבי יבשה אי בחר שעת אמירת הנודר אולינן והשתא יורדי הים ניניהו או

בחר חלות הנדר אולינן דהוו להו יושבי יבשה ויהא מותר בהם ותלי ליה צפלוגתא דר' שמעאל ור"ע דפליגי צפ' צברא דמכילתין (דף פט:)

באשה שאמרה הריני מזירה לאחר שאנשא דר' ישמעאל סבר דבחר חלות הנדר אולינן ובעל מיפר ור"ע סבר דבחר שעת אמירה אולינן ואין

הבעל מיפר צקודמין וקיימא לן כר"ע הלכך אסור באתון שהן עכשיו יורדי הים אע"פ שצשעת חלות נעשו יושבי יבשה דבחר השתא

ארבעה נדרים פרק שלישי נדרים

ר"ן

ל.

גב א מיי' פ"ז מהלכות אישות הלי"ד סגג עשין מת טו"ט"ע אה"ע ס"י מ סעף ז:

גב ב מיי' [פ"ד מהל' מעילה הלכה אן]:**גר** ג מיי' פ"ט מהל' נדרים הלי"ט טו"ט"ע י"ד סימן ר"ז סעף ג: **ג**ה ד מיי' שם טו"ט"ע שם סע"י לה:

»

תוספות

פראן אחרים אין חוזרות וקדושו'. שהרי פדאן לעצמו והרי שם דאין אדם מקדיש דבר שאיט שלו אשה נמי כי אחרים שקונה עממה בגט דאין בידו לקדשה עוד בעל כחהה אלא מדעתה והלכך אימא מיבעי מי אמרינן כיון דאי אפשר לו לקדש בע"כ לפדיון אחרים דמיא ולא מני מקדש לה או דלמא השתא מיהא מני מקדיש לה אדעתא ויכון דכחאי גזונא מני לקדש לה לאחר שגירשה השתא מני יקדשה לפדאן הוא דמיא הלכך מיבעי: הנודר מיוירי הים מותר ביושבי יבשה. שאין עומדין על שפת הים דאין רגילין לעבור ציט ומיהו אדם העובר פעם אחת לזמן מרובה ואינו רגיל לעבור שם לא מיקרי יורדי הים והנודר מיוירי הים מותר בו ואפי' למ"ד בגמ' דאותם שהולכים מעכו ליפו מיקרו יורדי הים התם נהי דאין שוהין בה מ"מ רגילין לעבור מדיר לעבור ציט וניהו אבל זה העובר פעם אחת לעשרה שנים לא מוקרי יורדי הים כלל דנמריים הלך אחר לשון בני אדם: לא באלו ההולכים מעכו ליפו. בגמרא מפרש אמאי קאי: **אלא** במי שדרבו לפרש להיות ימים רבים ציח:

רבים ציח: